

JANA PRONSKÁ

JORGA

POKRAČOVANIE BESTSELLERU

KLIATBA

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Alena Brunnerová
Tlač Kasico, a. s., Bratislava

Copyright © Jana Pronská 2018
Cover Design © Juraj Šramko 2018
Cover Photo © Megan Engeseth / Arcangel
© Sandra Cunningham / Arcangel
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2018

ISBN 978-80-220-2095-4

*Venujem svojim priateľom.
Všetkým, ktorí máte v mojom srdci
nezastupiteľné miesto.
Ďakujem, že ste...*

Jana Pronská

„NIEEEEE!“

Srdcervúci výkrik sa na úsvite niesol údolím, silnel, odrážal sa od skál a ako ozvena plával povetrím. Krdel' havranov sa vystrašene vzniesol na oblohu a prehlušil ženský hlas divokým krákaním.

Nad riekou sa v striebristom šere plazila ranná hmla a tlmila zvuky lesa, hukot vody narážajúcej do skál a praskanie ohňa. Breh sa zvažoval k plytčine posiatej okruhliakmi, ktoré omývali šumivé vlny krištáľovo čistej vody. Celé veky, od zrodenia sveta...

„Zmizni odtiaľto, Solveig, strať sa!“ kričala žena kľachiaca pri ohni. Zúfalo spínala ruky a zatvárala oči pred zjavením vystupujúcim z hlbín, odetým do bieleho oparu. Len ohnivé vlasy vejúce vo vánku a žiarivé zelené oči dávali tušiť, že čarodejnica sa tak ľahko nevzdá.

„Počúvaj ma, Jorga! Musíš ma vypočuť! Musíš...“ naliehala na brániacu sa ženu a načahovala k nej ruky.

„Nie! Nie! Už nie! Dost!“

„Počúvaj ma, strážkyňa! Patíš mi, si v mojej moci, si zrodená z mojich slz, nasleduj moje volanie... Potrebujem tvoju pomoc... Sľúbila si mi to!“

„Nechaj ma už konečne na pokoji, rozumieš?! Dala som ti všetko, tak ako celé generácie strážkyň predo mnou, vzala si mi moc, vzala si mi spomienky, čo odo

mňa ešte chceš?! Čo? Prečo mi nedovolíš odísť a slobodne žiť? Kliatba bola predsa zlomená!“ opakovala už tisíci raz nešťastná žena. Nevšímala si slzy, čo jej tiekli po tvári; jej zrak bol napriek nim ostrý a jasný.

„Jorga... musíš ísť... ty jediná máš moc vykúpiť môj hriech...“

„Prečo? Pre zmilovanie Božie, prečo? Kam? Kam, dcérta, musím ísť? Čo mám ešte spraviť, aby si mi dala pokoj? Stále hovoríš to isté! Prenasleduješ ma ako nočná mora, či bdiem, či sním, a nič mi nepovieš, nevysvetlíš! Preto sa pýtam zas a znova, za aký tvoj hriech mám platiť?“

Jorga si zmučene zovrela tvár v dlaniach. Netušila, prečo sa jej čarodejnica ustavične zjavuje, prečo dokola opakuje rovnaké slová, vyzýva ju, trýzni. Bola si istá, že ak s tým neprestane, zošalie... Už k tomu nemala ďaleko.

„Vari som toho urobila málo? Stále ti nie je dosť? Doviedla si ma sem, na toto Bohom zabudnuté miesto, uväznila si ma, spútala okovami ako väzňa! Za čo, preboha? Mesiace ma mučíš svojou prítomnosťou, nemôžem odísť, nemôžem žiť, ale ani umrieť! Prepust' ma konečne, Solveig, na kolenách ťa prosím...“ hlesla a čelom sa dotkla chladných kameňov. „Prosím...“

„Nemôžem, nie... kým ma neprijmeš...“ zopakoval prízrak, akoby nevnímal Jorgine slová a prosby, akoby existoval iba v jej zmučenej mysli. Pokojne sa vznášal nad hladinou, necitlivý k úpenlivým prosbám i modlitbám, k slzám i zúfalstvu.

Dosť! Dosť!

V Jorginej hrudi sa niečo zlomilo... Akoby sa posledné iskievky vzdoru spojili a rozhoreli, priam cítila, ako sa

v nej všetko búri, a čím úpornejšie sa bránila, tým väčšmi to bolelo, dralo sa von. Cítila v sebe nesmiernu silu čarodejnice a všetkých jej potomkýň – akoby sa zhmotnili v jej tele a odovzdávali jej svoju moc, a predsa ju neschytila využiť. Nevidela budúcnosť, ale ani minulosť, časť jej spomienok sa stratila, celá časť jej života zmizla, akoby nikdy nebola. Solveig ju spýtala okovami mágie a prinútila žiť na tomto mieste.

Zakaždým, keď sa pokúsila odísť, telom jej lomcovala páľčivá bolesť, akoby ju oblizovali plamene hranice.

Keď sa hodila do vody, vlny dravej rieky ju vypľuli nazad na breh, keď skočila z útesu, konáre vrbín stlmili jej pád. Nemohla sa vrátiť k Markusovi, nemohla odísť, nemohla zomrieť, nemohla robiť nič, iba čakať. Deň za dňom, týždeň za týždňom, rok za rokom... Z mladého, naivného dievčaťa, plného života, viery a smiechu, sa časom stala mučeníčka, žena, čo stratila nádej. Konečne naplno precítila Markusovu bolesť a hnev. Akoby na seba prevzala jarmo prekliatia. On sa oslobodil, ona dostala nové putá.

„Si netvor, Solveig...“ hlesla so slzami v očiach.

Pozviechala sa, schytila konár tlejúci v pahrebe a prudko sa zahнала po nádherom prelude.

Solveig zmizla, stratila sa v iskrách, čo vyleteli zo žeravej haluze, no Jorga vedela, že sa vráti, že neprestane...

„Choď do pekla, Solveig! Všetci sme zaplatili príliš vysokú daň za tvoju žiadostivosť, za tvoju sebeckosť a pýchu!“ zvriskla a odhodila provizórnu žeravú zbraň. Uhlíky vo vode slabo zasipeli, konár strhol prúd a unášal ho do diaľky.

Nebo skrvavelo a vychádzajúce slnečné lúče na obzore menili úsvit na deň. Ďalší deň, kým nepríde noc a po nej svitanie, kým ju Solveig opäť nevytrhne zo spánku,

kým opäť nebude žiadať, aby ju vpustila do svojej mysle, aby ju nasledovala.

Len kam? Len kam, panebože, kam... a prečo?

V POVETRÍ BEZSTAROSTNE POLETOVALI tisíce semienok odkvitnutých púpav, ktoré vánok pozbieral na úbočí hory, padali na zem i na hladinu pokojnej rieky a zdalo sa, že pokryjú celú zem. Cigánsky voz hrkotal popri brehu a lesklé ozdoby rozvešané po oboch stranách cilingali zakaždým, keď drevené kolesá narazili na nejaký hrboľ či preliačinu. Zapriahnutá kobyľa hlasno erdžala, keď sa jej páperie lepilo na papuľu a nozdry, a odmietala ľahať.

Pohonič zahrešil, zastavil voz a zoskočil z kozlíka. Rukou rozčeril riečnu hladinu, nabral vodu do dlaní a pomýval kobyľu pysk.

„Otec, pozrite sa!“ zakričala útla dievčinka a ukázala na chatrnú rybársku chalupu medzi skalami. „Anuca povedala, že sa tu na niekoľko dní utáboríme! Vidím tam nejakú sieť, nachytáme ryby a urobíme si zásoby!“ navrhla nadšene.

„Ešteže čo!“ rázne ju odbil starší muž, oplachujúc si tvár. „Uvidí nás niekto a zas budeme mať opletačky. Čo ti to napadlo, Ryna, ryby patria panstvu. Vieš dobre, že deda a muža našej baby obesili za pytliactvo! Keď obe sia aj mňa, kto vás bude živiť?“

„Otec, však naokolo niet živej duše,“ odvrkla dievčinka a svižne zoskočila z voza. Ona vedela svoje. Kdeže otec... Anuca ich síce vláčila po svete, nikdy nevydržala dlhšie na jednom mieste, no vďaka jej veštбám na jarmokoch si celkom dobre žili. Iba niekedy akoby sa zatúlala a stratila smer. Ako teraz. Už niekoľko dní sa trmácajú lesmi a údoliami, po cestách, na ktoré pútnici dávno

zabudli. Aj zásoby sa im minuli a otec hromžil častejšie než inokedy.

Joryna sa hltavo napila, vyzula si dreváky, vyhrnutú sukňu zastrčila za opasok a vošla do plytkej vody. Okolo nôh sa jej mihali ryby, ba pod skalami zazrela zopár obrovských rakov. „Celé dni sa potlíkame po tomto Bohom zabudnutom kraji, minula sa nám požíveň, aj posledný posúch zo zvyškov múky sme už zjedli, máme hlad! Anucine úspory sú nám tu nanič, z nich si brucho nenaplníme!“ rozohnila sa Joryna a zapískala. Z voza začali zoskakovať najprv väčšie, potom menšie deti a nakoniec opatrne zliezla vycivená, zhrbená starena.

„Ber sa z tej vody, dievčisko jedno!“ zajačala Anuca a hneď varovne zdvihla prst. „Prúd ti podrazí nohy a kto ťa bude ratovať, há?“

„Starká, nože sa upokoj, voda mi sotva myje členky! Zolí, zabav babičku, dnes je tuším nejaká podráždená, a ty, Hermína, dozri na deti!“ prikázala najstarším zo šiestich detí, ignorujúc otcovo nesúhlasné mrmlanie.

Joryna si nazula dreváky, a kým otec vypriahal kone, nebojácne zamierila k chatrči.

Cinkajúce pliešky v jej ušiach a na bokoch plašili drobné vtáctvo a upozornili aj Jorgu, ktorá sa vracala po sotva viditeľnom chodníku medzi dvoma bralami. Na pleci niesla zajaca, ktorý sa chytil do nastraženého oka, a v ruke košík plný zrelých malín. Povedať, že ju nečakaná návšteva prekvapila, bolo slabé slovo. Ohúrila ju tak veľmi, že na okamih zmeravela.

„Kde ste sa tu vzali?“ vyjachtala a košík s malinami jej vypadol z ruky. Tak dávno nevidela človeka a nepočula ľudský hlas, že si v prvom okamihu myslela, že ju už nadobro opustil zdravý rozum a má vidiny. Niekoľko ráz zažmurkala, nechápavo zízajúc na strapaté dievča s ne-

zábudkovými očami, ktoré priam žiarili v počernej tvári. Opatrne k nemu naťahovala ruku a dievčinka sa na ňu iba jemne usmiala.

„Pomôžem vám s tými malinami... keď mi poviete, kde rastú, rada nazbieram viac... Aj naši sa im isto potešia...“ povedala a začala chvatne zbierať rozsypané plody do košíka.

Jorga naprázdno preglgla, hrdlo sa jej zvieralo čoraz väčšími a ona stále nechápala. Ako je to možné? Ako...? dokola jej vírilo v hlave. Vari Solveig konečne vyslyšala jej prosby?

Z mladej Cigánočky a jej rodiny necítila žiadne nebezpečenstvo, práve naopak. Vari jej po nekonečných mesiacoch samoty kňážka dopriala trochu ľudskej spoločnosti? Alebo ju chce ešte väčšími mučiť?

Vzala si od dievčiny košík a slabo prikývla.

„Sme pútnici... cestujeme svetom, kam nás starká vedie... Radi by sme sa tu zastavili a trochu si oddýchli...“ vysvetlilo dievča a ukázalo na voz a deti so starenou, ktorá podriemkavala pri kolese, na statného Cigána, ktorý vypriahal kobyľu, zatiaľ čo staršie deti so smiechom chytali raky. Nebolo by na tom nič čudné, až na to, že Solveig ich sem určite nepustila len tak. Ktovie, čo tým sleduje...

„Volám sa Jorga,“ hlesla strážkyňa a opatrne zložila úlovok na balvan vedľa prístreška. „Budem rada, keď sa ku mne pridáte, teda ak máte chuť na dobrú večeru,“ dodala a dievčine sa na tvári zjavil ten najkrajší úsmev, aký za posledné roky Jorga videla. Dojal ju, rozcitlivel. Mlčky sa zvrátila, aby rozložila oheň a stiahla zajaca z kože, a popritom si nenápadne zotrela slzy z očí.

To nie je možné... to nie je možné... opakovala si v duchu, obávajúc sa, že keď sa obráti, nikto tam nebude.

Joryna si ju chvíľu mlčky obzerala. Tá žena bola zvláštna, mala v sebe čosi záhadné, no nebála sa jej, necítila ani štipku obáv. Starká jej neraz prízvukovala, aby sa držala svojich pocitov, verila im, lebo tie vždy hovoria pravdu, nikdy neklamú, nikdy nezavádzajú ako slová či falošné úsmevy.

Keď si urobila svoju robotu, vrátila sa. Postavila sa za kriaky pred chatrčou a premýšľala, či ju smie osloviť, no žena to vyriešila za ňu.

„Ako ťa volajú?“ opýtala sa jej Jorga, keď začula cenogot plieškov na karmínovej sukni, no neotočila sa od svojej práce.

„Joryna,“ vykĺzlo z Cigánočky, „ale naši mi hovoria jednoducho Ryna.“

Jorga sa opäť strhla, hryzúc si pery až do krvi. Napokon si povedala, že nech je ako chce, bude vďačná za ľudskú spoločnosť.

„Neboj sa, Joryna, pokojne poď bližšie a zahrej sa pri pahrebe. A zavolaj aj svoju rodinu,“ vyzvala ju vľúdne, krotiac divoký tlkot srdca. Dnes... dnes konečne nebude večerať sama.

Joryna... hm... nádherné meno... Hodí sa jej. Keby jej osud doprial dcéru, volala by sa rovnako...

„Mohla by som si požičať sieť na ryby?“ začalo dievča opatrne. „Radi priložíme ruku k dielu, je nás veľa a aj hlad máme veľký!“ S nesmelým ospravedlňujúcim úsmevom sa načiahla po sieť.

„Ber, rýb je tu dosť!“

Joryna schmatla sieť a rozbehla sa k svojim. Do chrbta sa jej zapieral Jorgin zamyslený pohľad.

Zatiaľ čo deti chytali ryby do starej deravej siete, ich otec sa staral o kone, o rozjašené mladšie decká a bláz-

nivú starenu, ktorú nazýval babou, a v jednom kuse hromžil. Jorga rodinu z diaľky pozorovala, popritom vo veľkom hrnci neprítomne miešala zajačinu dusenú na bylinkách.

Čo vás sem priviedlo? húpala a v pahrebe pod hrncom z ničoho nič vzbĺkli červené plamene. Jorga prevrátila oči.

„Si tu, Solveig? Vlastne prečo sa pýtam...“ odvetila sama sebe.

Keď sa Markus Berzevič oslobodil, kliatba sa zlomila, puto medzi ním a Jorgou sa pretrhlo a ona mohla ísť, kam len chcela. Necítila jeho prítomnosť, nepočula jeho myšlienky, nevnímala jeho bolesť, bola slobodná. Mohla plniť nenaplnené želania svojich predchodkýň, a tak šla. A čím bola ďalej od Berzevičovho panstva, tým častejšie sa jej do snov vkrádala Solveig. Akoby tá čarodejníca znova ožila, spútala ju okovami čarov, až napokon Jorga skončila sama na odľahlom mieste, bez priateľov, bez ľudí, ktorí jej boli drahí, a vôbec netušila prečo.

Privrela oči. Spomienky, ktoré sa snažila vydolovať z mysle, prichádzali iba útržkovito. Darmo sa snažila, darmo sa nútila rozpamätať. Ani čo by jej niekto metlou vymietol pamäť ako gazdiná komoru. Pamätala si iba oči akéhosi muža a to, ako na ňu ukazuje prstom, ako po ňu kráča procesia na čele s kňazom, a napokon ortiel súdu, ktorý súdom vlastne ani nebol, iba ju vyhlásili za čarodejnicu. Srdce sa jej v tom okamihu rozpadlo na tisíc kúskov, zatvrdlo. Nútilo ju to ísť čo najďalej od ľudí, od ich hriešnych túžob, lebo ani vo sne netušili, aké tajomstvá skrýva svet vôkol nich. No od toho dňa jej čosi bytostne chýbalo, a ona si nevedela na nič spomenúť.

A celou cestou ju sprevádzala čarodejnica. Akoby s ňou bola zrastená, nedokázala sa jej zbaviť – ani jej, ani jej požiadaviek, ktoré nedávali zmysel. A už vôbec nechápala, za čo si odpykáva taký krutý trest.

„Ach!“ Jorga vyskočila, keď jej na ruku dopadli iskierky z pahreby. „Choď do pekla, Solveig!“ zašomrala a počúchala si popálenú ruku.

„Smieme sa k vám pridať, pani?“ opýtala sa Joryna. V zástere niesla zo päť vypitvaných pstruhov a jej brat plnú misu rakov.

Jorga ustúpila, z pahreby stiahla hotový pokrm. Na uhľiky bez slova hodila račie klepetá a kým sčerveneli, nastokla ryby na ražne.

Večera bola chutná a výdatná a nasýtila všetky hladné krky.

„Čo robí žena ako vy...?“ začal starý Cigán, keď si potieral fúziská. Spokojnosť na jeho tvári sa nedala prehliadnuť – sýty bol oveľa zhovorčivejší a príjemnejší.

„Žena ako ja?“

„Nehnevajte sa, panička, nechcel som tým naznačiť nič zlé,“ rýchlo sa ospravedlnil a zdvihol ruky v obrannom geste, akiste poučený z minulosti, že slovo Cigána nemá žiadnu váhu a za nevhodné otázky príde trest.

Joryna sa však neokúňala. Na kolenách jej driemal najmladší súrodenec, ktorý sotva dovíšil dva roky, a ona lačne obhrýzala kosť zo zajačieho stehna.

„Môj otec chcel najskôr povedať, že mu je vás ľúto, pani...“ povedala prostoreko, utierajúc si ústa cípom sukne.

„Netreba ma ľutovať, a volám sa Jorga,“ skočila jej do reči strážkyňa a priložila na pahrebu zopár polienok, ktoré nazbierali deti. Plameň vyšľahol dovysoka a ožiaril rodinku tisnucu sa pod prístreškom vedľa ako-tak

obývateľnej rybárskej chatrče. Kedysi tu nejaký rybár žil, ale to bolo už veľmi, veľmi dávno, našťastie po ňom zostali siete a otlčený riad, dokonca aj piecka, ktorá prišla vhod počas chladných dní a nocí.

„Ja som Joryna, ako som už povedala, otec sa volá Zoltán, takisto ako jeho najstarší syn a môj brat. Toto je Hermínka, toto Arpád, Daniel, Jolanka, Agáta a najmladší je Zlatko. Matku už nemáme, zomrela po ťažkom pôrode minulú zimu,“ vysvetlila Cigánočka a v očiach sa jej mihol hlboký smútok. Vzápätí sa však usmiala a ukázala na driemajúcu starenu. „No a toto je naša starká Anuca. Nikto nevie, koľko má vlastne rokov, no otec tvrdí, že stará bola už vtedy, keď sa narodil on. Však, otec?“ Joryna sa obrátila na svojho otca a ten jej hneď prisvedčil.

„Má to už v hlave celkom pomotané, no je naša,“ prisvedčil Zoltán, keď pobadal, že Jorga sa naňho nehnevá, ba že sa dokonca usmieva.

Jorga vrhla pohľad na starú ženu. Akoby tam ani nebola, nehýbala sa, no vycítila z nej nepokoj, akúsi zvláštnu, neopísateľnú spolupatričnosť. Starena na okamih otvorila oči a jej pohľad bol jasný, vševediaci. Bezzubým úsmevom prezradila Jorge viac, než čakala.

„A vy, kde ste sa tu uprostred ničoho vzali?“ opýtala sa zvedavo dievčaťa.

„To starká! Mala videnie, že sa musíme pobrať tadeto a dočkáme sa bohatstva. Je to vedma, viete? Bez nej by sme dávno pokapali. Každý jarmok, na ktorom ľudom veštila z ruky, nám vyniesol poriadny mešec medenákov! Odjakživa, čo mi pamäť siaha, sme ju nasledovali. Aj teraz...“

„Ibaže teraz sa naša baba pomiatla nadobro!“ vyhlásil otec rodiny a vstal. „Poďme spať, Cigáni, zajtra bude

dosť času na babské reči. Pani Jorga, pánboh zaplať za vašu dobrotu,“ poďakoval a už aj naháňal rozvetvenú rodinu do voza.

Jorga osamela. Nechcelo sa jej spať, hoci ju únava poriadne zmáhala. Popravde, bála sa, aká bude táto noc, či ju nočná mora opäť neuvrhne do beznádeje a zúfalstva, do nekonečného boja o vlastnú dušu.

Prešla sa popri rieke, dívajúc sa na oblohu, na jasný mesiac a trblietavé hviezdy, žiariace ako diamanty na honosnej róbe. Hladinu rieky putujúcej dolinou čerili vlny, spievajúc svoju odvekú pieseň, hora šumela a ona cítila zvláštny pokoj. Už si ani nepamätala, kedy naposledy sa cítila taká vyrovnaná. Možno to spôsobila prítomnosť potulných Cigánov, možno to, že konečne počula ľudský hlas. A ani čarodejníca sa neobjavila – aká úľava!

Nepostrehla, kedy sa jej za chrbtom zjavila stará Cigánka. Zľakla sa, no vzápätí si uvedomila, že nemá dôvod na obavy. Bola to vedma. Všetko na svete sa odohráva z nejakého dôvodu, všetko má svoj zmysel – i to, že sa ocitla na tomto mieste. Musí to prežiť, aby sa mohla posunúť ďalej, hoci zatiaľ nepozná dôvod, prečo sa to všetko deje.

„Čo odo mňa chceš? Prečo si prišla?“ opýtala sa priamo, no Anuca sa len záhadne usmiala.

„Som tu, aby som ti vrátila pokoj, strážkyňa, a ukázala ti stratenú cestu. Pridlho sa motáš v kruhu a nevieš sa z neho dostať von...“

„Čo ty o tom môžeš vedieť?“ posmešne zvolala Jorga. Naozaj, ako by mohla stará Cigánka vedieť, že ju čarodejníca odtiaľto nikam nepustí, že ju tu drží ako väzňa, nedovolí jej umrieť ani žiť, už celé roky... A odrazu sa tu zjavia potulní Cigáni, celá rodinka s cilingajúcim vozom

a pozlátkami, a tvária sa, že sú pocestní, že ich sem zavial osud... Náhoda neexistuje, všetko má svoj dôvod. Všetko!

„Možno viac, než si myslíš, strážkyňa!“ odvetila starena a uprela na ňu kalné oči.

„Kto, dočerta, si? Ty i tvoja rodina...“ opýtala sa Jorga a telom jej prebehol mráz, tušenie niečoho, čo nechcela ani nemohla prijať. Mimovoľne zaspätkovala.

„Moja rodina pre teba nie je nebezpečná... a ani ja, Jorga,“ Anuca mľaskla jazykom. „Ako som povedala, som tu, aby som ti ukázala cestu. Som tu, lebo tak chce ona...“

„Kto?“

„Prečo sa tak hlúpo pýtaš, keď to veľmi dobre vieš!“ okríkla ju starena nervózne. Bez ďalších slov ju chytila za ruky a zamrmlala zopár nesúvislých viet, ktorým Jorga nerozumela.

Prvý raz sa ocitla na druhej strane. Doteraz bola ona vždy tou, ktorá ľudí vedela prinútiť, aby ju poslúchali.

Cítila, ako jej celé telo brní, ako sa pri pohľade do Cígankiných čiernych očí prepadáva do temnoty, do hlbkej minulosti, ktorá jej mala osvetliť prítomnosť i to, prečo sa jej Solveig nechce vzdať.

~ ~ ~

NA HLADINE RIEKY sa na vlnách hojdała plť – pohrebná hranica. Na brehu stál zástup ľudí, čo vyprevádzali mŕtveho na poslednej ceste. Netrúchlili, iba dôstojne čakali na západ slnka, keď bojovníka pošlú z ríše živých na druhú stranu. Bol jedným z posledných, ktorí pamätali slávne časy starých Keltov.

Mŕtvola starca so všetkými poctami čakala na svoju chvíľu. V rukách zvieral meč, ktorý bol jeho verným spoločníkom celý dlhý a naplnený život, na hrudi sa mu

skvela zlatá spona s vyrytým rodovým symbolom letiaceho havrana s mečom v zobáku. Jeho odev bol honosný a prezrádza, že ide o bohatého veľmoža, nik sa neodvážil poslať ho do ríše mŕtvych bez drahých darov, ktoré sa kopili vedľa neho. Zomrel Adrián Vladyka, kráľ a mýtický hrdina, legendárny vládca, ktorý sa dožil požeňnaného veku. Bol mužom, o ktorom sa rozprávalo pri večerných ohňoch, bol jedným zo štyroch bojovníkov, ktorí pred dávnymi rokmi zachránili kmeň.

Nebo skrvavelo, a keď sa posledný slnečný lúč dotkol oblohy, plavidlo sa odrazilo od brehu. Prúd dravej rieky ho okamžite strhol a posledná cesta uctievaného starešinu sa začala.

Z brehu sa ozval hlas druida, ktorý spieval o jeho veľkých činoch a prosil bohov, aby ho prijali do siene večnej slávy. Niekoľko lukostrelcov čakalo s napnutými lukmi a horiacimi šípmi na znamenie kňaza. Keď jeho hlas nad zurčiacou riekou zmlkol, ženy začali kvíľivo nariekať a muži hrdó vytasili meče. Šípy presne trafili cieľ.

„Buď blahoslavený, Adrián Vladyka, syn Lachlana, hrdina z kruhu štyroch, nájdí vytúžený pokoj!“ uzavrel svoju reč kňaz a spolu s ostatnými smútiacimi sa díval, kým horiaca hranica nezmizla v ohybe rieky, kým sa dym nerozplynul v údolí.

Vo chvíli, keď sa žeravá obruč plameňov dotkla slávnostných šiat muža ležiaceho na pohrebnej plti, sa starcove oči roztvorili dokorán a z meravých úst vyšiel do nebies srdcervúci výkrik, mučivý, bolestný. Telo mu vzbĺklo ako fakľa, horel, skrúcal sa v nepredstaviteľnej agónii, akoby v mal v jedinej chvíli precítiť všetku bolesť sveta. Jeho telo oživalo, zatiaľ čo drevené lôžko pod ním sa menilo na popol a prach. Spolu s ním klesol do hlbín a v rukách neustále zvieral žeravý meč.

Niečo sa stalo, niečo, čo ľudská myseľ nedokáže pochopiť, niečo, čo ju celkom presahuje. Smrť preňho nebola vykúpením, bola začiatkom, bola mostom, ktorý ho vrátil do nového života.

Cítil, ako ho dravý prúd vyplavuje na hladinu a unáša do diaľav. Nechcel to, bránil sa, chcel umrieť a mať už konečne pokoj, no osud s ním mal iné úmysly.

Nad hladinou sa vznášal krdeľ havranov, krákal a víril vzduch, prehlušoval zúfalý rev muža, ktorý sa pokúšal pochopiť, čo sa s ním deje. Temnota noci a chladná voda skryli to, čo nebolo určené očiam smrteľníkov – zázrak znovuzrodenia a večné prekliatie.

V hlave mu vírila jediná otázka: prečo? Čo je dôvodom jeho vzkriesenia, prečo je práve on vyvoleným?

Netušil, ako dlho ho niesla voda, a nevedel ani, ako ďaleko. Bol vysilený, zmätený, v duši a srdci sa mu usídlil strach z neznáma. Jeho telo bolo odrazu iné, jeho tvár bola iná. Nechápal, nedokázal prijať to, čo cítil, čo videl, čo sa zrodilo v ukrutných bolestiach, v ohni a vode, a prečo si bohovia vybrali jeho... Napokon celkom vyčerpaný privrel viečka a nechal osud, nech mu ukáže cestu.

„Bohovia, zmilujte sa...“ hlesol. Z mŕtvolne bledých úst mu vyšiel obláčik pary, smrteľná duša opustila telo a on v tej chvíli vedel, že už nikdy nebude nič také ako predtým, že navždy stratil, v čo celý život veril, k čomu sa modlil. Adrián sťažka zatvoril oči a temnota na chvíľu uľavila jeho zmučenému telu i duši.

~ ~ ~

JORGA PUSTILA CIGÁNKINE RUKY, akoby ju pálili. S vytreštenými očami klesla na breh a nevnímala chladnú vodu, čo jej omývala nohy. Celá horela, oči jej blčali ako

v horúčke. Z pier jej v jedinom výdychu unikol výkrik číreho zdesenia.

„Už vieš, čo od teba čarodejnica chce?“ nevzrušene sa opýtala starena a neuhla pohľadom. „Videla si, čo si mala vidieť,“ dodala, pohľadila Jorgu po vlasoch a pokojne odkráčala k vozu.

Noc pokročila a Jorga stále kľáčala na brehu, dívala sa na vodu, bezmyšlienkovito pozorujúc, ako sa vlny strácajú v čierňave noci.

Videla.

Áno, videla muža, ktorý zaplatil za to, že sa odvážil žiadať pre svoj kmeň pomoc mágie a prastarých kúzel. Videla chatrného starca na márach, ktorého smrť vrátila nazad do života a darovala mu mladosť. Videla muža, ktorý v plameňoch trpel neopísateľnou bolesťou, strachom z neznáma, krutou hrou osudu. Cítila tú bolesť, priam ňou skrz-naskrz presiakla.

Adrián Vladyka, Markusov druh v zbrani, jeden zo štyroch bojovníkov, ktorí prijali dar nesmrteľnosti zo Solveiginých rúk, pili krv nevinnej ženy a boli prekliati.

Markusova kliatba postihla všetkých štyroch druhov, Lachlanových synov.

„Bože, zmiluj sa!“ vydýchla z meravých pier.

Poznanie krutej pravdy jej prenikalo do podvedomia ako jed, otravovalo jej myseľ, spúťavalo telo. Chcela kričať, no z hrdla jej vychádzali iba chriplivé stony ľúlosti nad tými mužmi, ale aj nad sebou samou.

Verila, úprimne a naivne verila, že sa všetko skončilo. Konečne sa mohla odpútať od Markusa Berzeviča, no žiť ako iní nesmie, a všetko sa začína odznova... Pochopila, prečo sa jej Solveig nechce vzdať, prečo ju uväznila, a hnev sa v nej opäť rozehorel ako Adriánova pohrebná hranica.

Nie! Už nie, bude sa brániť! Nedá sa opäť spútať Solveiginými čarami. Nedovolí jej, aby si ju podmanila a urobila z nej bezduchú otrokyňu. Za žiadnu cenu! Zelené zrenice jej od zlosti zasvietili, sústredila sa iba na nenávisť, ktorá jej zaplavila vnútro.

„Preklínam ťa, Solveig, bodaj by si trpela väčšmi než tí, ktorým si vzala budúcnosť, väčšmi než tí, ktorých si svojimi čarami navždy poznačila! Počuješ? Počuješ ma, striga?! Nenávidím ťa, nenávidím!“ zvrískla do ticha, keď sa jej konečne podarilo vstrebať krutú pravdu. „Neopováž sa mi ešte raz ukázať! Neopováž sa niečo odo mňa žiadať!“

Odpoveďou jej bol iba chlad a tichý šum drobných dažďových kvapiek, no Jorga vedela, že čarodejníca je nablízku, že striehne ako jastrab na každý jej krok, na každé slovo, ktoré vypustí z úst.

Mokrú sukňa ju ťažila, akoby mala na sebe vrece plné kameňov, a lepila sa jej na telo. Stálo ju veľa síl pozviechať sa a prejsť pár krokov, no vzápätí znovu klesla na breh. Pochopila, že tú ťažobu v nohách nemá na svedomí len mokrá sukňa.

„Provokuješ ma, Solveig? O to ti ide? Narobila si málo zla? Tak si ma vezmi! Už som sa ti neraz núkala!“ skríkla, buchla päšťami o hladinu a hneď nato roztiahla ruky, vzdávajúc sa ľadovým vlnám.

„S kým sa hádate, pani Jorga? Nikoho tu niet...“ začula Jorynin hlas prichádzajúci z brehu. Dievčinka sa z opatrnosti nepribližovala, dívala sa na ňu ako na človeka, ktorý sa celkom pomiatol.

Jorga si vzdychla, zotrela si z očí slzy, ktoré aj tak nebolo v tme vidieť, a načiahla k nej ruku.

„Pomôžeš mi? Spadla som a neviem vstať. Sukňa sa mi namočila a je ťažká ako mlynský kameň.“

„Isteže,“ usmialo sa dievča a rozbehlo sa jej oproti. „Rozbolelo ma brucho, nuž som musela ísť,“ vysvetľovala, „chápate, nie? No a začula som vás hromziť... koho ste to preklínali? Naša stará matka vždy hovorí, aby sme nikdy, za nič na svete nevyslovili kliatbu na inú živú bytosť, lebo vraj nevieme, kto z druhej strany ju môže začuť...“ Načiahla k Jorge ruku a najskôr ani netušila, koľko pravdy a múdrosti je v Anuciných slovách. Len čo sa ženy dotkla, akoby dostala úder kladivom. V okamihu sa zosunula do vody, rovno k nohám strážkyne, a vlny ju hneď vyniesli nazad na breh.

Jorga sa zhlboka nadýchla, potom ešte raz a znova. Zúrivosť ju celkom ovládla. „Strať sa do pekla, Solveig, ak si bola čo i len spolovice taký netvor, ako si dnes, nechápem, ako si vôbec mohla vzbudiť v Markusovi takú oddanosť! Tisíckrát tvoju pomoc oľutoval, preklial, a my všetky tiež! Ty sa budeš zodpovedať... lebo v prvom rade si ty porušila zákony starej mágie!“ Pozbierala všetku silu a sťažka vstala. „Je pravda, čo mi ukázala stará vedma? Je to pravda?!“

Nad hladinou rieky sa zjavil prelud, vlny sa utíšili. Nehovoril, nič nežiadal, iba sa na ňu díval a jeho slzy dopadali na hladinu, tvorili na nej kruhy ako kvapky dažďa.

Jorga sa odvrátila, nesúhlasne krútila hlavou a dokola opakovala: „Nie, nie, nie...!“

Zdvihla Cigánočku do náručia a odniesla ju pod prístrešok, uložila na chatrné lôžko vedľa pahreby a prikryla svojím plášťom. Nežne ju pohladila po bledej tvári ako matka svoje dieťa a hrdlo jej zovrelo ľútosť. O toto všetko ju čarodejníca obrala, ona i to, čím bola.

Ostatné strážkyne mali aspoň niečo ľudské, mohli byť